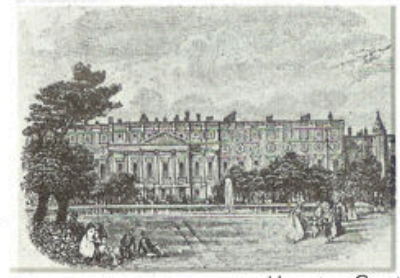

kinderen van ORANJE

*Twee prinsjes uit
den Franschen tijd*

Het waren donkere dagen voor Nederland en Oranje, toen de Stadhoudelijke Familie op 18 Januari de wijk moest nemen naar Engeland. 's Morgens te negen uur kwam het rijtuig te Scheveningen aan, waarin de beide Prinsessen: Prinses Wilhelmina en Prinses Frederika, de vrouw van den lateren koning Willem I, gezeten waren. Prinses Frederika droeg haar ruim twee-jarig zoontje Willem op den arm. Nauwelijks stond zij op den grond of Keet Holen, 'n arme vischersvrouw schoot op haar af. „Och Uwe Hoogheid,” vroeg zij, „mag ik het Prinsje nog eens kussen?” Recht uit het eenvoudige hart kwam dit verzoek en te aangedaan om een woord te kunnen spreken stak de Prinses aan de vrouw haar kind toe. Deze kustte het Prinsje hartelijk op beide wangen. In Engeland nam de Stadhoudelijke Familie haar intrek op het kasteel Hampton Court. Van deze vlucht wist Willem zich later niets te herinneren. Zijn eerste herinneringen waren de vele schilderijen die hij om zijn Grootmoeder heen op Hampton Court had gezien.

Een tijd lang vertoefden drie geslachten van Oranje: Prins Willem V, de Erfprins en diens zoontje, op het Engelsche kasteel. Al spoedig echter vertrok de Erfprins met vrouw en kind naar Berlijn. Daar werd op 28 Februari 1797 de tweede zoon van den Erfprins geboren, die de namen Willem Frederik Karel ontving. Hij werd genoemd naar zijn oom Prins Frederik, die in Oostenrijkschen dienst was en twee jaar later te Padua stierf. De doopplechtigheid had plaats op 10 Maart en werd verricht door Dr Sach. Het register van de Domgemeente te Berlijn, vermeldt een en dertig getuigen van koninklijken bloede bij dezen doop. Op dienzelfden dag kwam het bericht van de gelukkige geboorte op Hampton Court aan. Dit was vrij vlug voor dien tijd. De Vorstelijke grootouders dronken ter eere van hun tweeden kleinzoon Oud-Hollandsche kandeel, maar al smaakte die goed, Grootmoeder schreef toch dat ze liever de kandeel had gehad, die door de baker was bereid. Al bevond de Oranje-Familie zich in ballingschap, de oud-vaderlandsche

Hampton Court

gebruiken werden in eere gehouden en te Berlijn was het baker Balletje, die den jongen Oranjeprins het eerst verzorgde.

Op den eersten verjaardag van het Prinsje, vertoefde zijn peetoom op Hampton Court en z'n moeder, Prinses Wilhelmina verraste hem met een serenade, terwijl zij hem er mee plaagde, dat hij volgens zijn schrijven de verstandskies had gekregen, terwijl „de kleine Frits” juist zijn derden tand had.

Prins Frederik zond zijn naamgenoot op dien dag een geschenk van vijftig dukaten.

De kleine Frits leed aan dauwworm, maar was overigens goed gezond en groeide naar wensch.

Twee en twintig dagen na Prins Frederik was de tweede zoon van den Kroonprins geboren.

Frederik Willem Lodewijk waren zijn namen.

De beide Oranje-prinsen Frits en Guillot, zooals Willem als kind werd genoemd, vonden in de beide Kroonprinselijke zonen zeer gewenschte speelkameraden.

De vier jongens werden de beste vrienden en hun stoeien en draven werd afgewisseld door het spelen met een aantal honden of met een papegaai Golathe.

Ondertusschen hadden de Grootouders Hampton Court verlaten en zich te Oraniënstein in Duitschland gevestigd. Als de beide Prinsjes een bezoek aan Oraniënstein hadden gebracht, waren ze altijd weer blij als de tijd van vertrek was aangebroken, om het vooruitzicht van weer met de neven te kunnen spelen.

Al leefde de vorstelijke familie in ballingschap, het vaderland werd niet vergeten. Toen Willem eens een Hollandschen brief aan zijn Grootmoeder had geschreven, had hij daarin taalfouten gemaakt. Onmiddellijk werd Gouverneur Glaser hierop attent gemaakt: Willem moest vooral de Hollandsche taal zónder fouten leeren schrijven.

Toen Prinses Louise, de dochter van Prins Willem V, haar broer te Berlijn bezocht, hadden de beide Prinsjes Willem en Frits, zes en vier jaar oud, mee aan tafel gegeten.

Prins Frederik en Prins Willem van Oranje Nassau

De bedjes van de beide Prinsjes en dat van hun zusje, Prinses Pauline, stonden op één kamer. Bange dagen waren het, toen als gevolg van den oorlog met Frankrijk de vorstelijke Families Berlijn moesten verlaten. Ze bereikten Freienwalde, waar ze voorloopig veilig waren, doch daar stierf de kleine Prinses Pauline, mede als gevolg van de reis in het gure jaargetijde.

Toen Prins Frederik twaalf jaar was, Februari 1809, kreeg hij van zijn vader een rijpaard en dit feit noemde hij later steeds als een van zijn aangenaamste jeugdherinneringen.

Maar dat jaar bracht voor de beide Prinsjes ook de zoo lang gevreesde scheiding. Het werd noodig geacht, dat Willem in Engeland zijn studiën zou voltooien en daarom trok hij voor de tweede maal naar Engeland. Nu echter niet in een visscherspink, maar met een wat flinker en betrouwbaarder vaartuig n.l. de Anna Maria. De heer Constant zou hem op die reis vergezellen. Doch het gevaar was niet denkbeeldig, dat de Franschen het schip zouden aanhouden en den jeugdigen Prins van Oranje aanhouden. Om zoo min mogelijk de aandacht te trekken lieten de Prins en de heer Constant zich nu inschrijven onder de twee meest bekende Deutsche familienamen, namelijk Müller en Schmidt. Onder die vermomming bereikte de Prins veilig Engeland, waar hij onder Wellington gevormd zou worden tot den bekwamen veldheer, die hij later bleek te zijn.

Frits bleef in Duitschland. Hij leerde ijverig, al was grootmoeder er steeds niet over te spreken, dat zijn vader hem onderwijs liet geven door den heer Glaser. De ervaringen met Willem opgedaan, wat de Nederlandse taal betreft, hadden haar wantrouwend gemaakt en aarzelend gaf zij haar verwondering te kennen over de weinige fouten, die Frits in zijn nieuwjaars- en gelegenhedenbrieven maakte. Groot was de vreugde van Frits, toen na eenige maanden van scheiding, Prins Willem zijn eerste vacantie te Fulda en te Oranienstein kwam doorbrengen. Met kluchtigen ernst had hij zijn ouderen speelkameraad aangestaard, toen deze in de garde-uniform met steek en degen, door zijn vader aan de Prinses werd voorgesteld. Ondanks de ellende, die de ballingschap over Oranje bracht, hadden de beide Prinsjes toch een prettige jeugd en toen God eindelijk in Zijn gunst aan het Vaderland de vrijheid hergaf, werd ook het geliefde Oranjehuis in z'n oude glorie hersteld, tot heil van land en volk. P. de Zeeuw J.G.zn

DE TWEEDE MAAL JARIG!

Terwijl in verscheidene groote rijken van Europa de oorlogsfakkels fel brandt, de millioenenlegers tegenover elkaar staan om dood en verderf te brengen; terwijl kleine rijken onder den voet worden geloopen en één landje zich nog heldhaftig, met doodsverachting verdedigt tegen den overweldiger, is er aan de lage Westkust een zelfstandig Koninkrijk, dat aanstaanden Woensdag een blijden gedenkdag hoopt te hebben. 31 Januari is sinds 1938 een wonder-schoone dag geworden voor het Nederlandsche volk.

Prinses Beatrix verjaart thans voor de tweede maal en heel ons volk hier en overzee verheugt zich op dien gedenkdag.

31 Januari bevestigt het opnieuw, dat het Oranjehuis daar staat als bewijs van

Gods trouw, en diepgevoelde dank stijgt ook op tot den Allerhoogste, die deze nieuwe loot aan den Oranjeboom zoo voorspoedig doet groeien.

Wij wenschen u zegen op uw verderen levensweg, prinses Beatrix. Uw naam spreekt van een, die gelukkig is en die ook gelukkig maakt.

Wij bieden U, Prinselijk ouderpaar, onze eerbiedige gelukwenschen aan en verbinden daaraan de bede, dat H. M. de Koningin nog vele jaren getuige mag zijn van Uw oudergeluk.

Carlyle heeft van Dante's Beatrix eens gezegd: „Het is nog denkbaar, dat Florence en Rome eens zullen vergaan, maar deze Beatrice kan nooit meer vergeten worden.”

Datzelfde zeggen wij van onze prinses Beatrix!

31 Januari 1940

De jarige